

Lolland Kommune
Jernbanegade 7
4930 Maribo
Att. Sara Deis-Christensen

Kystdirektoratet
J.nr. 20/02018-8
Ref. Lea Bank Stigsen
17-09-2020

Dispensation til forlængelse af solnedgangstrappe, adgangsforhold, legeplads mm. inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 358a og 358b, Nakskov Markjorder, 4900 Nakskov, i Lolland Kommune

Ansøgning

Lolland Kommune har den 17. juni 2020 fremsendt en revideret ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til delelementer i en revideret helhedsplan for udviklingen af området Hestehovedet på ejendommene matr. nr. 358a og 358b, Nakskov Markjorder, 4900 Nakskov.

Ansøgningen erstatter tidligere ansøgninger om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen vedr. forskellige delelementer i helhedsplanen.

Ansøgningen indeholder følgende delelementer:

- Forlængelse af eksisterende solnedgangstrappe
- Ny placering af Naturlandets Infohus
- Etablering af adgangsforhold til vandkantsbro
- Etablering af legeplads
- Omlægning og etablering af stier

Afgørelse

Kystdirektoratet giver hermed dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens¹ § 65b, stk. 1, jf. § 15, til forlængelse af eksisterende solnedgangstrappe, ny placering af Naturlandets Infohus, etablering af adgangsforhold til vandkantsbro, etablering af legeplads samt omlægning og etablering af stier.

Denne afgørelse erstatter Kystdirektoratets tidligere meddelte dispensation til Naturlandets Infohus af 4. juli 2019 (j.nr. 19/01002-7).

Dispensationen vedrører *alene* strandbeskyttelseslinjen. Andre tilladelser efter anden lovgivning kan være nødvendige.

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristens udløb - se nærmere i afsnittet om klagevejledning nedenfor. Hvis der bliver klaget over afgørelsen kan

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 af lov om naturbeskyttelse

dispensationen ikke udnyttes, før klagesagen er færdigbehandlet, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet konkret bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt jf. Naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Redegørelse for sagen

Generelt for området

Lolland Kommune ønsker at udvikle området kaldet Hestehovedet beliggende nær Nakskov. I dag omfatter området bl.a. en lystbådehavn, campingplads, restaurant og badestrand.

Området blev i sin helhed omfattet af strandbeskyttelseslinjen i forbindelse med udvidelsen af linjen, der for det daværende Storstrøms Amt trådte i kraft i 2001 (se fig. 1).

Fig. 1. Ortofoto 2019. Det orange skraverede område markerer det strandbeskyttede areal. Den orange linje markerer den gamle strandbeskyttelseslinjen (den orange linje længst mod vest på billedet er dog en teknisk linje). De sorte streger markerer matrikelskel.

Området, hvor de ansøgte forhold ønskes etableret, er omfattet af en lokalplan fra 1992 og er udlagt som rekreativt område, herunder bypark.

Lolland Kommune har i forbindelse med udviklingen af området udarbejdet en helhedsplan. Kommunen har tidligere ansøgt og opnået dispensation til flere af delelementer i helhedsplanen. Kystdirektoratet har tidligere meddelt dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til Strandtovet, solnedgangstrappe og Naturlandets Infohus samt tilladelse til en vandkantsbro efter kystbeskyttelsesloven.

Lolland Kommune har i forbindelse med udviklingen af området revideret helhedsplanen (se fig. 2). På baggrund af den reviderede helhedsplan har kommunen fremsendt en ny ansøgning, hvor der ansøges om følgende delelementer:

- Forlængelse af eksisterende solnedgangstrappe
- Ny placering af Naturlandets Infohus
- Etablering af adgangsforhold til vandkantsbro
- Etablering af legeplads
- Omlægning og etablering af stier

Fig. 2. Billede fra ansøgningen over den reviderede helhedsplan.

Forlængelse af eksisterende solnedgangstrappe

Kystdirektoratet meddelte den 25. marts 2019 dispensation til etablering af en solnedgangstrappe (j.nr. 19/00447-9). I forbindelse med den reviderede helhedsplan har Lolland Kommune ansøgt om at forlænge solnedgangstrappen. Kommunen ønsker at forlænge trappen fra de nuværende 11 m til 18 m således, at den føres hele vejen ned af skråningen og kobler sig på stien til naturøen. Forlængelsen af trappen vil have en bredde på 6 m som den eksisterende trappe.

Baggrunden for forlængelsen af trappen er, at mange borgere benytter den eksisterende trappe, hvorfor kommunen ønsker, at flere kan få glæde af dens muligheder.

Trappen er anlagt som et trædæk i egetræ på toppen af den eksisterende bakke og nogle trin ned af bakkens skråning. Der er placeret egetræssveller på trappen som siddeplinte.

En tegning over udvidelsen af trappen kan ses i bilag 1, fig. 3.

Ny placering af Naturlandets Infohus

Kystdirektoratet meddelte den 4. juli 2019 dispensation til opførelse af Naturlandets Infohus (j.nr. 19/01002-7). I forbindelse med den reviderede helhedsplan har Lolland Kommune ansøgt om at flytte placeringen af Infohuset. Den nye placering fremgår af bilag 1, fig. 4.

Lolland Kommune ønsker at ændre infohusets placering, da de gennem arbejdet med den reviderede helhedsplanen har erfaret, at infohuset vil have en bedre placering i sammenhæng med vandkantsbroen. Den nye placering er ca. 100 m sydøst i forhold til den tidligere dispensererede placering.

Infohuset placeres for foden af bakken, hvor restaurant Fjorden ligger. Bygningen placeres mellem eksisterende beplantning og ca. 25 m fra kystlinjen. Ifølge ansøgningen vil infohuset få en mindre synlig placering fra søsiden, idet den placeres bag eksisterende beplantning og vegetation. Hertil vil infohuset få en placering tættere på lystbådehavnen og den eksisterende bebyggelse i området.

Infohuset udføres i samme design og materialer som Kystdirektoratet tidligere har dispenseret til – en let bygning i træ. Bygningen etableres med en aflukket del, hvor der vil blive udstillet og formidlet om fjorden. Der vil blive etableret et overdækket opholdsareal i forbindelse med udstillingen, som kan benyttes som madpakkehus for institutioner og til undervisning samt naturvejledning.

Omkring infohuset etableres et mindre trædæk i egetræ, som kan tilbyde et opholdsrum omkring bygningen. Trædækket etableres med siddeplinte af egetræssveller, som giver mulighed for ophold.

Etablering af adgangsforhold til vandkantsbro

Kystdirektoratet meddelte den 6. juni 2019 (j.nr. 18/02340-17) tilladelse til opførelse af et broanlæg på Søterritoriet til brug for vandoplevelser og naturvejledning. I den forbindelse ønsker Lolland Kommune at etablere adgangsforhold på land til broen.

I den nordlige ende forbindes broen til land via en trappe. Trappen vil følge terrænet på stedet og vil blive integreret i skråningen. Trappen opføres som en siddetrappe med bredde trin af beton, der fungerer som siddepladser. Broen og Naturlandets Infohus vil blive brugt til vandoplevelser, undervisning og naturvejledning, hvorfor der ønskes en siddetrappe.

I den sydlige ende ved sejlkubbens klubhus forbindes broen til land via en rampe på cirka 25 m, der sikrer tilgængelighed for både barnevogne og kørestolsbrugere. For enden af rampen etableres et vandret plateau i egetræ, som skaber adgang til vandet og giver mulighed for ophold.

Tegninger af de to adgangsveje kan ses i bilag 1, fig. 5-6.

Legeplads

Lolland Kommune har ansøgt om etablering af en tematisk legeplads fordelt på to aktivitetsøer.

På aktivitetsø 1 placeres en sælmor og hendes unge som to store figurer man kan kravle op på, gå ind i og rutsje ud af. Ved sælerne placeres stammer i et bølget mønster, som er inspireret af strandsandets små bakker og vandets bølger.

På aktivitetsø 2 placeres en klatretræbane udformet som en sildestime.

Sælerne er de højeste elementer i legeområderne. Den store sæl måler 3,75 m på det højeste sted (hovedet) og den lille sæl måler 2,7 m. Området ligger 30 m bag kystlinjen bag fjordlandskabet med en let kuperet beplantning mod stranden.

Aktivitetsø 2 ligger længere inde i anlægget langs med stien, hvor pælene der holder klatrebanen med sildestimen placeres på en stolpeskov med gennemsnitshøjde på ca. 3 m, hvoraf den højeste stolpe maksimalt er 4 m høj. Aktivitetsø 2 er placeret 70 m fra kystlinjen bag eksisterende beplantning.

De to aktivitetsøer placeres i umiddelbar forlængelse af Strandtorvet. Aktivitetsø 1 placeres tættest på Strandtorvet, mens aktivitetsø 2 placeres i forlængelse af aktivitetsø 1 men mere tilbagetrukket. Gennem områderne etableres et træboardwalk, som vil være en forlængelse af Strandtorvet og dermed give en handicapvenlig adgang til legeområderne.

Oversigtstegninger samt placering over de to aktivitetsøer kan ses i bilag 1, fig. 7-9.

Grundet højden på nogle af legeelementerne er det et krav, at der etableres faldsand på aktivitetsøerne. I forbindelse med etableringen af faldsand vil det øverste jordlag blive fjernet, hvorefter faldsandet, som ligner strandsand, vil blive udlagt.

Lolland Kommune har oprindeligt ansøgt om at benytte den overskydende jord fra etableringen af aktivitetsøerne og boardwalk til etablering af små bakker med en topkvote på maks. 1,5 m over terræn. Kystdirektoratet har i forbindelse med sagsbehandlingen varslet Lolland Kommune afslag på dette, hvorefter kommunen har trukket denne del af ansøgningen samt tilkendegivet, at de vil finde en anden løsning til håndteringen af overskudsjorden fra projektet, hvor det placeres uden for strandbeskyttelseslinjen.

Omlægning og etablering af stier

Lolland Kommune ansøger om etablering af grusbelægning og nye stier, som kan skabe bedre sammenhæng i området samt øge tilgængeligheden og således anvendeligheden for langt flere brugere. Stierne skal bl.a. gøre det lettere for gangbesværede og kørestolsbrugere at komme rundt i området.

Stierne er en del af et eksisterende grusbelagt stisystem på Hestehoved. Projektet omfatter omlægning af eksisterende trampestier med grusbelægning samt anlæg af en nye stiforbindelse. Det planlagte stiforløb kan ses i bilag 1, fig. 10.

Området kaldet Strandengen

I helhedsplanen fremgår et område kaldet 'Strandengen'. I forbindelse med sagsbehandlingen har der været tvivl om, hvad dette område indeholder. Lolland Kommune har på den baggrund oplyst, at det blot er navnet for græsarealet, og at det ikke omfatter etablering af anlæg.

Natura 2000 og bilag IV-arter

Ejendommen er beliggende i/op til Natura 2000-område nr. 179 Nakskov Fjord og Indrefjord (habitatområde nr. 158, fuglebeskyttelsesområde nr. 88 og Ramsarområde nr. 23), jf. bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

2.1 Områdets udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 158		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Grå/grøn klit (2130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Ege-blandskov (9160)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 88		
Fugle:	knopsvane (T)	sangsvane (T)
	sædgås (T)	grågås (T)
	bramgås (T)	taffelend (T)
	troidand (T)	havørn (TY)
	rørhøg (Y)	blishone (T)
	klyde (Y)	almindelig ryle (Y)
	splitterne (Y)	fjordterne (Y)
	havterne (Y)	dværgterne (Y)

Naturtyper, fugle og andre arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Ved fuglearter: "T" = trækfugl, "Y" = ynglefugl. Udpegningsgrundlag for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlagene for de danske habitat- og fuglebeskyttelsesområder er under opdatering, og forslag til ændringer har været i høring frem til den 15. november 2019. De nye udpegningsgrundlag er endnu ikke offentliggjort. I ændringsforslaget for habitatområde nr. 158 tilføjes naturtypen *Hvid klit (2120)* og arten *Marsvin (1351)*. I ændringsforslaget for fuglebeskyttelsesområde nr. 88 tilføjes fuglen *Rødrygget Tornskade (Y)*.

Lolland Kommune har i forbindelse med ansøgningen udarbejdet en væsentlighedsvurdering af påvirkningen af Natura 2000 og bilag IV-arter. Samlet set vurderer Lolland Kommune, at det ansøgte projekt ikke væsentligt vil påvirke de udpegede habitatarter og naturtyper i Natura 2000 område nr. 179 Nakskov Fjord og Indrefjord eller særligt beskyttede arter på habitatdirektivets bilag IV.

Kystdirektoratet bemærker, at Lolland Kommune ikke har taget højde for tilføjelserne i de nye udpegningsgrundlag i deres væsentlighedsvurdering.

Lovgivning

Af naturbeskyttelseslovens § 15 fremgår det, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen.

Der kan gøres undtagelse fra bestemmelsen, jf. naturbeskyttelseslovens § 65b.

Strandbeskyttelseslinjen administreres meget restriktivt. Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, dispenseres der kun, når der foreligger en begrundelse herfor, og når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, skal der ifølge bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Der kan endvidere ikke gives dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Det fremgår af lovbemærkningerne til en ændring af naturbeskyttelsesloven i 1994 - "kystloven" - at det i overensstemmelse med hidtidig praksis vil være muligt at etablere mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet og dermed til fremme af turismen. Mindre foranstaltninger er f.eks. toiletbygninger, informationstavler og skilte samt andre beskedne opholdsfaciliteter. Der forudsættes, at anlægget placeres og udføres under hensyntagen til den omgivende natur.

Kystdirektoratet finder ikke, at de ansøgte anlæg kan betegnes som værende mindre, men har i vurderingen lagt vægt på, at anlæggene er offentlige tilgængelige og etableres med henblik på at skabe rum for aktiviteter i naturen for både borgere og turister.

Derudover finder Kystdirektoratet, at anlæggene placeres og udføres under hensyntagen til den omgivende natur på baggrund af områdets særlige karakter. I vurderingen er der lagt vægt på, at området Hestehovedet i forvejen er ekstensiv udnyttet, idet der bl.a. findes en lystbådehavn, campingplads, restaurant og badestrand. Derudover har området, som i sin helhed blev omfattet af strandbeskyttelseslinjen i 2001, parklignende karakter, og blev med lokalplanen i 1992 udlagt som bl.a. bypark.

Kystdirektoratet finder derfor, at der allerede er en forholdsvis stor påvirkning af kystlandskabet i området, hvorfor det samlede projekt i sin helhed ikke vil have yderligere nævneværdig betydning for oplevelsen af kystlandskabet.

Kystdirektoratet er enig i Lolland Kommunes væsentlighedsvurdering af påvirkningen af Natura 2000-området og bilag IV-arter, og vurderer derfor ikke, at det ansøgte projekt vil påvirke Natura 2000-området og de udpegede bilag IV-arter væsentlig. Det er Kystdirektoratets vurdering, at tilføjelserne i det nye udpegningsgrundlag ikke ændrer på udfaldet af Lollands Kommunes væsentlighedsvurdering.

Kystdirektoratet finder på ovenstående baggrund, at der er tale om et særligt tilfælde, som kan begrunde, at der meddeles dispensation til de ansøgte forhold.

Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, som der er et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Man logger på via www.borger.dk eller www.virk.dk typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Med venlig hilsen

Lea Bank Stigsen
+45 20 86 64 02
lbs@kyst.dk

Afgørelsen er sendt til:

- Lolland Kommune, lolland@lolland.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Lolland, lolland@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Storstrøm storstroem@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lolland, lolland@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, oestkredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Bilag 1 – Oversigt over de ansøgte forhold

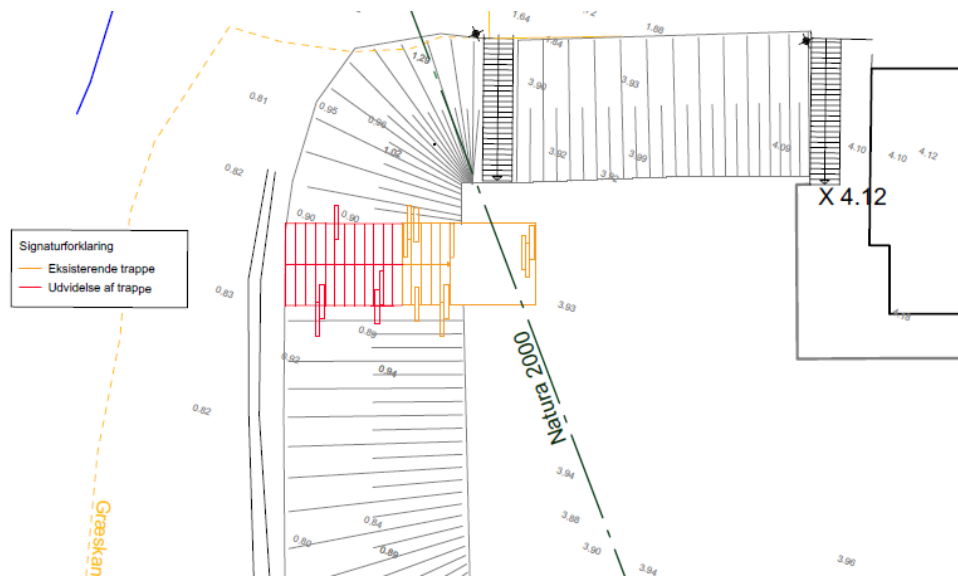

Fig. 3. Udvidelse af solnedgangstrappen. Den eksisterende del af trappen er angivet med orange, mens udvidelsen er angivet med rød.

Fig. 4. Oversigt over placeringen af Naturlandets Infohus.

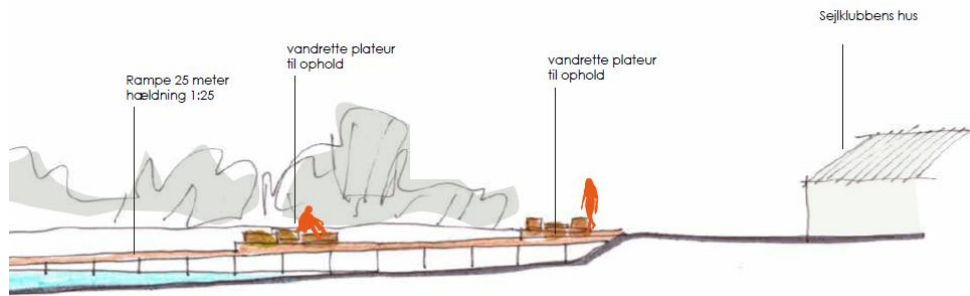

Fig. 5. Rampen, adgangsvejen til vandkantsbroen i den sydlige ende.

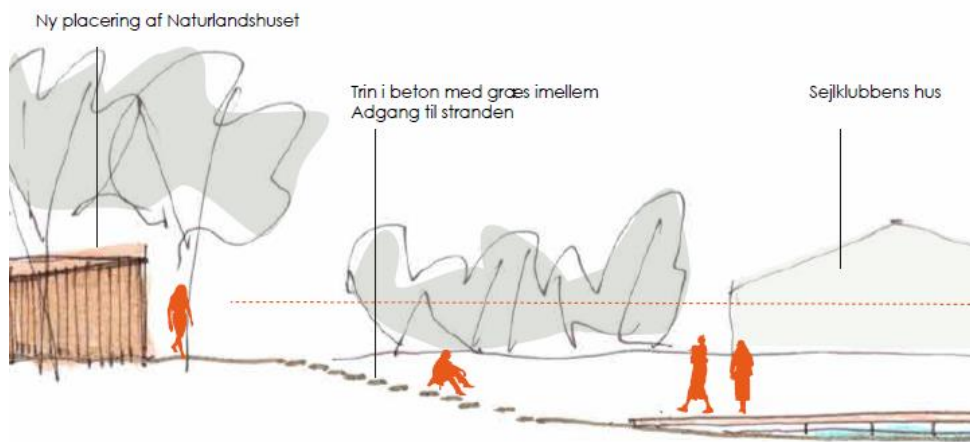

Fig. 6. Siddetrappen, adgangsvejen til vandkantsbroen i den nordlige ende.

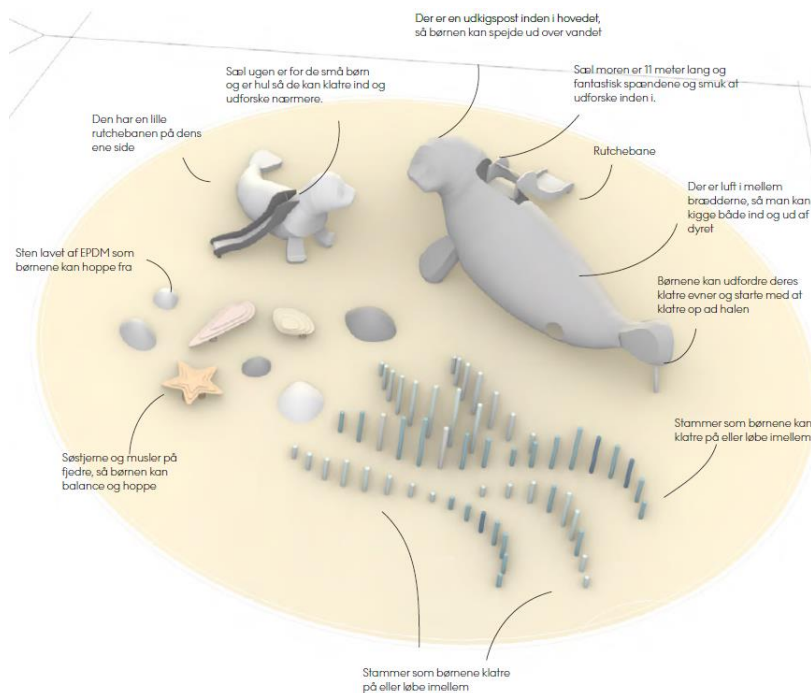

Fig. 7. Oversigt over legepladsen på aktivitetssø 1. Området er angivet til at være 22 m i diameteren.

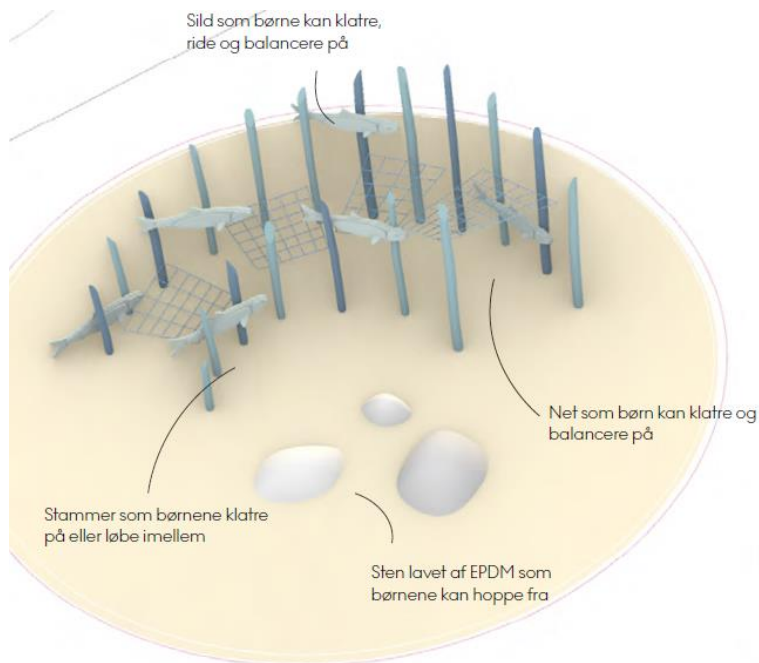

Fig. 8. Oversigt over legepladsen på aktivitetssø 2. Området er angivet til at være 13 m i diameteren.

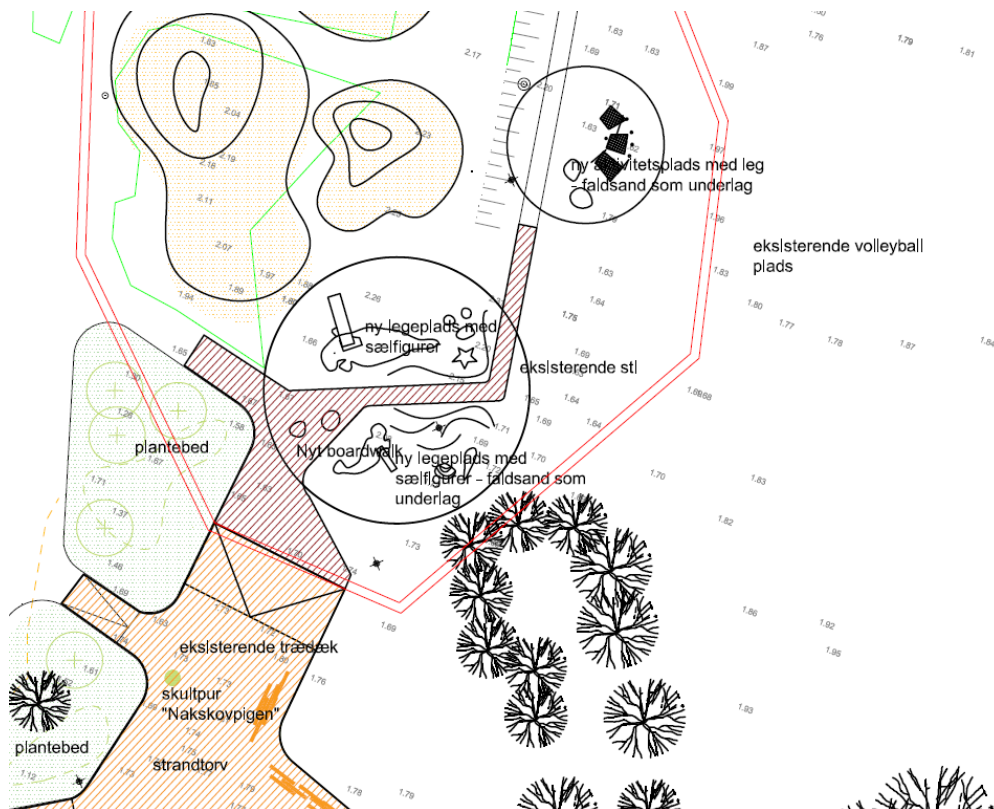

Fig. 9. Oversigtskort over placeringen af aktivitetssøerne samt boardwalk til aktivitetssøerne.

Fig. 10. Oversigt over det planlagte stisystem.